

Nr 13.

Ankom till riksdagens kansli den 11 maj 1939 kl. 1 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion om uteslutande ur vissa kommunallagar m. fl. författningar av bestämmelserna om obligatorisk uppläsning av kungörelse om stämma och sammanträde m. m.

Uti en inom andra kammaren väckt, till konstitutionsutskottet hänvisad motion, nr 107, av herr *Gustafson* i Dädesjö m. fl. hemställes, »att riksdagen måtte besluta att i kommunallagarna för landet och övriga författningar, där stadgandet äger tillämpning, utginge bestämmelserna om obligatorisk uppläsning av kungörelse om stämma och sammanträde samt bevis om justering av protokoll och i stället lämnades vederbörande organ frihet att själva besluta om ordningen för dessa angelägenheter offentliggörande».

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Uppläsande från predikstolen av kungörelser i världsliga angelägenheter är ett i vårt land sedan århundraden tillbaka brukat publikationssätt. Sedan vid olika tillfällen klagomål över dess omfattning börjat anföras, särskilt från kyrkomötets sida, togs omsider genom lag av den 1 juni 1894 ett steg i inskränkande riktning. Genom cirkulär den 28 maj 1897 meddelades där- efter ytterligare föreskrifter för att minska kungörelseuppläsandet i kyrkorna. I enahanda syfte avlät 1905 års riksdag skrivelse till Kungl. Maj:t i ämnet. Med anledning härav föranstaltades inom civildepartementet om sakkunnig utredning av hithörande spörsmål. År 1909 gjorde även kyrkomötet framställning till Kungl. Maj:t om fullständigt upphävande av eller i varje fall väsentlig inskränkning uti bestämmelserna om världsliga kungörelsers uppläsande i kyrka. De berörda framställningarna från riksdagen och kyrkomötet avskrevos emellertid från vidare behandling genom beslut av Kungl. Maj:t den 27 januari 1933. Följande år hemställde kyrkomötet ånyo i skrivelse till Kungl. Maj:t om snar utredning av frågan om inskränkning i görligaste mån av berörda publikationsförfarandes användning. År 1936 gjorde även riksdagen en förnyad framställning till Kungl. Maj:t (skrivelse nr 28) om att erforderlig ytterligare utredning i ämnet snarast måtte företagas och det förslag, vartill den kunde föranleda, föreläggas riksdagen. Enligt vad utskottet inhämtat, har någon närmare utredning i ärendet ännu ej påbörjats inom vederbörande departement i anledning av denna riksdags-skrivelse.

Den föreliggande motionen avser endast en ändring i de sedan gammalt i kommunalförfattningarna intagna speciella reglerna om kungörelseuppläsande i kyrkorna. Efter en riksdagsskrivelse i ämnet vid 1914 års A-riksdag, genomfördes år 1917 vissa ändringar i inskränkande riktning i dessa bestämmelser. Någon i detta sammanhang betydelsefull saklig ändring i förevarande stadganden har härefter icke företagits. I förarbetena till 1930 års kommunallagar anfördes till stöd härför, att frågan om ytterligare inskränkningar i kungörelseuppläsandet i kyrkorna vid de allmänna gudstjänsterna vore föremål för Kungl. Maj:ts prövning. Vid den förnyade omprövning, som Kungl. Maj:t kan förväntas ägna detta spörsmål i anledning av ovanberörda riksdagsskrivelse av år 1936, bör frågan om upphävande av kommunallagarnas bestämmelser på förevarande område tagas under särskilt överbäggande. Även för dessas vidkommande äga nämligen i stort sett de skäl, som i allmänhet tala mot ett uppläsande från predikstolen av kungörelser i världsliga angelägenheter, sin giltighet. Detta publikations-sätt måste dock ersättas av andra förfaranden. En tänkbar lösning synes vara att låta anslå offentliga meddelanden på kommunala anslagstavlor och införa dem i ortens tidningar; kallelser till kommunal- eller kyrkofullmäktigesammanträden torde, i likhet med vad som redan gäller om kallelser till stadsfullmäktigesammanträden, kunna ske bl. a. genom personlig delgivning.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen i anledning av förevarande motion i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla, att vid den utredning angående inskränkning av kungörelseläsandet i kyrkorna, varom riksdagen år 1936 anhållit, frågan om ändring av kommunallagarnas bestämmelser i ämnet även måtte beaktas, samt att de förslag, vartill utredningen härutinnan kan föranleda, snarast måtte föreläggas riksdagen.

Stockholm den 9 maj 1939.

På konstitutionsutskottets vägnar:

HARALD HALLÉN.

Närvarande: Herrar *Hallén, Strömberg, Oscar Gottfrid Karlsson, Sandegård*, Källman, Herlitz, Karl Bodin, Nils Andersson, Per Andersson, Hagström*, Näslund*, Andersson i Ovanmyra, Mosesson*, Lundqvist*, Eriksson i Toftered*, Fält, Norén, Sundström i Skövde, Wallentheim* och Nolin.*

* Ej närvarande vid justeringen.